

съществуващ между тях и ромския език като такъв:

- наречията на *Житаните* или *Кале*, принудително загубили семейната употреба на *ромския* в резултат на гоненията срещу тях; езикът продължава да се предава само в професионалната област, т.е. младите го усвояват на възраст, когато вече не се заучават граматическите структури, а само части от лексиката, откъдето са се формирали и вариациите на наречието *кало*;
- наречията на *Синтите* или на *Манушите*, с развита германизация на лексиката и граматическите структури;
- наречията на *Джипсис* от Британските острови, само част от които са запазили автентичността си в Уелс, а останалите са твърде видоизменени.

Втората страта се формира на Балканите и препокрива територията на първата страта, дефинирана по-горе; в резултат на взаимодействието между тях се създават междинни наречия. С редки изключения, например в днешна Италия, този пласт не излиза извън границите на Балканите. Той се характеризира с еволюцията на някои звуци и се различава от първия с някои морфолексикални особености, например еволюцията на наставката *-ni* в думи като *pani* (вода), *kuni* (лакът), *khoni* (мазнина) и др. в *-i* (-и) или *-j* (й), респективно в думите *pai* или *paj*, *kui* или *kuj*, *khoi* или *khoj* и т.н., както и в наличието на втора гласна в първото лице на копулата *sem* (или по-рядко срещаната *sim*) „аз съм“ и в миналото време на глаголите: *phirdem* (аз ходих), *dikhlem* (аз видях) и т.н. (за страта I съответно: *sinom*, *som*, *sium* и т.н. и *phirdom* или *phirdum* и *dikhlom* или *dikhlum* и т.н.).

Третата страта също се формира в тези райони, но мобилността на нейните носители допринася за разпространението ѝ в Русия, Швеция, Франция, Сев. и Юж. Америка и другаде. Тя се характеризира с по-отвореното произношение на втората страта чрез видоизменянето на някои „експлозивни“ звуци, които в наречията на *Калдерашите* и *Ловарите* се превръщат в меки шиптящи.

Взаимното разбиране не е свързано с принадлежността към една или друга страта. Безпроблемно между втората и третата страта, то е лесно и за разположената в сектора част от първата страта. Но е затруднено или почти невъзможно с наречията